

Troonsafstand 1948

In de jaren voor de Tweede Wereldoorlog was het gebruikelijk dat op 31 augustus - de verjaardag van Koningin Wilhelmina - iedereen een vrije dag had en dat er in het gehele land Volksfeesten werden georganiseerd. In de jaren dertig ook, in het overigens altijd totaal uitverkochte Olympische Stadion te Amsterdam. De Koninklijke familie, die dan meestal in Amsterdam verbleef, maakte in open rijtuigen een trip door de stad. Deze eindigde in het Stadion, waar de familie plaats nam op de eretribune. Het Spel kon beginnen.

Tijdens de troonsafstand

In 1948 was het toch even anders. Zaterdag 4 september 1948 ondertekende Koningin Wilhelmina in het Paleis op de Dam te Amsterdam de documenten waarmee zij afstand deed van de Troon. Op maandag 6 september 1948 werd in de Nieuwe Kerk op de Dam te Amsterdam haar dochter Juliana ingehuldigd als de nieuwe Koningin.

Hoewel de naoorlogse wederopbouw – met zijn zuinigheid, o.a. de vooroorlogse lage lonen, etc. - feitelijk nog maar net op gang was gekomen werd ondanks deze grote, door de Nazibezetting in het bijzonder en de Tweede Wereldoorlog in het algemeen, veroorzaakte crisis toch geld gevonden om de feestelijkheden (op zij het spaarzame wijze) te vieren. In deze periode van wederopbouw gepaard gaande met grote zuinigheid en algemene armoede, was het volgens velen feitelijk economisch totaal niet verantwoord zoveel geld te besteden aan deze gebeurtenis. Maar er werd rondom deze dagen toch feest gevierd waarbij zelfs vrije dagen gegeven werden al was het feest in feite op zaterdag van 8:00 uur tot 13:00 uur. Zaterdag was toen een werkdag, maar ook op maandag was er zomaar de gehele dag vrij.

De grote Koninklijke kroon

Padvindes dragen de grote gouden kroon

Reservedragers

Tijdens dit feestelijke lange weekend werd een hoofdrol gespeeld door een zeer grote Koninklijke Kroon. Die was geplaatst op een platform in het Damplantsoen, recht tegenover het Paleis.

Het Olympisch Stadion was ook nu weer het middelpunt. Na aankomst van de Koninklijke Familie begon het Spel. Als onderdeel ervan droegen vertegenwoordigers van de Jeugd de Kroon van de Dam naar het Stadion. Door de straten van Amsterdam die goed waren gevuld met honderden belangstellenden. De dragers waren leden van de vele nationale jeugdorganisaties die toen nog bestonden, een gedeelte van hen gekleed in uniform. Dit was overigens een behoorlijk zwaar karwei; regelmatig werden de dragers afgelost door medeleden die voor en achter de Kroon marcheerden als reservedragers.

Na het tweede Stadion Spel, nadat alle plechtigheden voorbij waren, werd de Kroon door de Jeugd weer teruggedragen naar het Damplantsoen.

© Piet J. Kroonenberg. Amsterdam, maart 2013.